

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

30 липня 2020 р.

Київ

№ 466-р

Про розгляд справи
про державну допомогу

Антимонопольний комітет України, розглянувши справу № 500-26.15/19-20-ДД про державну допомогу та подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги про попередні результати розгляду справи від 20.07.2020 № 500-26.15/19-20-ДД/337-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) На Портал державної допомоги Управлінням комунальної власності Енергодарської міської ради (далі – Управління Енергодарської МР) подано повідомлення про внесення змін до умов чинної державної допомоги (зареєстроване в Комітеті 03.12.2019 за № 728-ПДД) (далі – Повідомлення) у порядку, передбаченому статтею 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон).
- (2) Розпорядженням державного уповноваженого від 05.02.2020 № 08/42-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/19-20-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.
- (3) Листом від 06.02.2020 № 500-26.15/08-1966 надавача повідомлено про початок розгляду справи та запитано додаткову інформацію.
- (4) Листом від 25.02.2020 № 49 (зареєстрованим у Комітеті 27.02.2020 за № 8-01/2575) комунальне підприємство «Міська молочна кухня» Енергодарської міської ради надало додаткову інформацію.
- (5) Листами від 26.02.2020 № 01-17/0465-01 (зареєстрованим у Комітеті 03.03.2020 за № 5-01/2861) та від 15.06.2020 № 01-17/1417-01 (зареєстрованим у Комітеті 17.06.2020 за № 5-01/7769) Управління Енергодарської МР надало інформацію щодо виконання рішення Комітету від 10.10.2019 № 696-р.
- (6) Листом від 25.06.2020 № 138 (зареєстрованим у Комітеті 25.06.2020 за № 8-01/8179) комунальне підприємство «Міська молочна кухня» Енергодарської міської ради надало додаткову інформацію у справі.

- (7) Листом від 20.07.2020 № 500-26.15/08-10137 Комітетом надіслано Управлінню Енергодарської МР подання від 20.07.2020 № 500-26.15/19-20-ДД/337-спр про попередні результати розгляду справи (далі – Подання).
- (8) Листом від 23.07.2019 № 01-17/1721-01 Управління Енергодарської МР повідомило про відсутність зауважень щодо висновків, викладених у Поданні.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (9) Управління комунальної власності Енергодарської міської ради (далі – Управління Енергодарської МР, Надавач) (71502, Запорізька обл., м. Енергодар, вул. Набережна, 24, ідентифікаційний код юридичної особи 26249961).

2.1. Отримувачі підтримки

- (10) Комунальне підприємство «Міська молочна кухня» Енергодарської міської ради (далі – КП «Міська молочна кухня», Підприємство, Отримувач) (71500, Запорізька обл., м. Енергодар, вул. Набережна, 24, к. 1, ідентифікаційний код юридичної особи 37713636).

2.2. Мета внесення змін до умов чинної державної допомоги

- (11) Метою державної допомоги із змінами є і надалі забезпечення підприємством якісного та безперебійного надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодара.

2.3. Причина внесення змін до умов чинної державної допомоги

- (12) Зміна розміру державної допомоги у 2019 році необхідна у зв'язку із змінами таких складових адміністративних та господарських витрат підприємства, спрямованих на утримання молочної кухні: збільшенням витрат, пов'язаних з оплатою праці працівників, комунальних послуг та енергоносіїв, придбанням виробничого обладнання.

2.4. Очікуваний результат

- (13) Внесення змін забезпечить:
- надання якісних послуг мешканцям міста з виробництва та реалізації дитячого харчування на молочній основі;
 - підвищення ефективності роботи комунального підприємства;
 - підвищення експлуатаційних якостей та провадження строків служби комунального майна;
 - дотримання санітарно-гігієнічних правил і норм у сфері виробництва дитячого харчування.

2.5. Форма підтримки

- (14) Поточні трансферти.

(15) Капітальні трансфери.

2.6. Тривалість підтримки

(16) з 01.01.2019 по 31.12.2019.

2.7. Обсяг підтримки

(17) Загальний обсяг підтримки зі змінами становитиме 4 142 529 грн (тобто фінансування збільшено на 890 809 грн).

2.8. Підстава для надання підтримки

(18) Закон України «Про місцеве самоврядування України».

(19) Закон України «Про молоко й молочні продукти».

(20) Закон України «Про дитяче харчування».

(21) Рішення Енергодарської міської ради від 21.12.2018 № 15 «Про затвердження Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства, об'єктів благоустрою, дорожнього господарства міста Енергодара на 2019-2021 роки».

(22) Рішення Енергодарської міської ради від 23.10.2019 № 37 «Про затвердження змін до Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства, об'єктів благоустрою, дорожнього господарства міста Енергодара на 2019-2021 роки» (далі – Рішення Енергодарської МР № 37).

(23) Рішення Енергодарської міської ради від 19.02.2020 № 4 «Про визнання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі такими, що становлять загальний економічний інтерес» (далі – Рішення Енергодарської МР № 4).

(24) Проект рішення «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради № 4 від 19.02.2020 р. «Про визнання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі такими, що становлять загальний економічний інтерес» (далі – Проект Рішення Енергодарської МР).

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО УМОВ НАДАННЯ ПІДТРИМКИ

3.1. Інформація про чинну державну допомогу

(25) Комітетом було розглянуто справу № 500-26.15/36-19-ДД, розпочату на підставі повідомлення про нову державну допомогу, надісланого листом Управління комунальної власності від 18.12.2018 № 01-16/2656-01 (zareestrovanim у Комітеті 22.12.2018 за № 1062-ПДД) (далі – Повідомлення) щодо надання державної допомоги комунальному підприємству «Міська молочна кухня» у формі субсидій, поточних та капітальних трансфертів (далі – Повідомлення).

(26) За результатами розгляду справи № 500-26.15/36-19-ДД Комітетом було прийнято рішення від 10.10.2019 № 696-р (далі – Рішення Комітету № 696-р), в якому визнано, що підтримка, яку надає Енергодарська міська рада комунальному підприємству «Міська молочна кухня» на підставі проекту рішення «Про затвердження Програми

реформування та розвитку житлово-комунального господарства, об'єктів благоустрою, дорожнього господарства міста Енергодара на 2019-2021 роки» у формі субсидій, поточних та капітальних трансфертів для покриття витрат, пов'язаних із наданням послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар, що становлять загальний економічний інтерес, на період з 01.01.2019 по 31.12.2019 у сумі 3 251 720 гривень, є **допустимою державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» **за умови виконання Енергодарською міською радою таких зобов'язань:**

1) розробити та затвердити нормативно-правовий та/або розпорядчий акт, яким повинні бути покладені зобов'язання щодо надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар для споживачів як послуг, що становлять загальний економічний інтерес, на комунальне підприємство «Міська молочна кухня»;

2) нормативно-правовий та/або розпорядчий акт, передбачений підпунктом 2.1 резолютивної частини цього рішення, повинен містити таке:

- зміст та тривалість надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес (послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар);

- комунальне підприємство «Міська молочна кухня», яке уповноважене на надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі як таких, що становлять загальний економічний інтерес, у межах міста Енергодар;

- характер спеціальних чи виняткових прав, які надає Енергодарська міська рада зазначеному в акті комунальному підприємству «Міська молочна кухня» для надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар як таких, що становлять загальний економічний інтерес;

- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку й перегляду компенсації за надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі у межах міста Енергодар як таких, що становлять загальний економічний інтерес, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єктів господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням доходу, який залишається в комунального підприємства «Міська молочна кухня», та розумного рівня прибутку;

- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації, зокрема проведення раз на два роки Енергодарською міською радою перевірок комунального підприємства «Міська молочна кухня» щодо дотримання ним умов надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар як таких, що становлять загальний економічний інтерес, та здійснення компенсації витрат на їх надання;

- кому та на яких умовах комунальне підприємство «Міська молочна кухня» реалізує товари (роботи, послуги), що належать до послуг, які становлять загальний економічний інтерес;

- зобов'язання комунального підприємства «Міська молочна кухня» щодо розділення обліку доходів, витрат та видатків окремо за комерційною та некомерційною діяльностями за джерелами фінансування отримувача підтримки окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків. Фінансування некомерційної діяльності не повинно бути спрямоване на покриття витрат, пов'язаних з комерційною.

(27) Надавач зобов'язаний виконати зобов'язання, передбачені рішенням, у шестимісячний строк з дня прийняття рішення і проінформувати Антимонопольний комітет України протягом п'яти робочих днів після прийняття нормативно-правового чи розпорядчого документа Енергодарською міською радою щодо виконання зобов'язань. Термін виконання зобов'язань спливає 10.04.2020.

(28) Листами від 26.02.2020 № 01-17/0465-01 (zareestrovanim у Комітеті 03.03.2020 за № 5-01/2861) та від 15.06.2020 № 01-17/1417-01 (zareestrovanim у Комітеті 17.06.2020 за № 5-01/7769) Управління Енергодарської МР надало інформацію щодо виконання рішення Комітету від 10.10.2019 № 696-р (детальний опис зазначений у розділі 4 цього рішення).

3.2. Інформація про зміни до умов чинної державної допомоги

(29) Відповідно до інформації, наданої у Повідомленні:

- додаткові витрати є аналогічними до витрат підприємства, що пов'язані з наданням послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодара;
- у 2019 році існує потреба у збільшенні обсягу видатків на оплату праці, нарахування на оплату праці, оплату послуг банку у зв'язку зі змінами щодо умов оплати праці працівників КП «Міська молочна кухня» в частині збільшення розмірів окладів працівників внаслідок зміни мінімального розміру тарифної ставки робітника 1-го розряду в розмірі не нижче 160 % (було 120 %) від прожиткового мінімуму тощо;
- враховуючи збільшення розміру тарифів на комунальні послуги та енергоносії у місті Енергодарі в поточному році, існує потреба у збільшенні обсягу фінансування на оплату послуг з водопостачання, водовідведення, теплопостачання, послуг з поводження з побутовими відходами, електроенергії;
- для покращення виробничого процесу та забезпечення дотримання санітарно-гігієнічних правил і норм існує додаткова потреба у придбанні виробничого обладнання для заміни застарілих виробничих меблів у приміщеннях з видачі та обробки молочної продукції у тому числі з метою здійснення аналізу виробником харчових продуктів, відповідно до Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів», існує потреба у придбанні аналізатора молока;
- допустима для конкуренції державна допомога становить 3 251 720,00 грн. Додаткові видатки на 2019 рік становлять 890 809,00 грн, з них:
 - оплата праці, нарахування на оплату праці, послуги банку, охорона праці – 780 729,00 грн;
 - оплата комунальних послуг (водопостачання, водовідведення, теплопостачання, електроенергія, поводження з побутовими відходами) – 55 930,00 грн;
 - придбання виробничого обладнання (виробничі меблі, аналізатор молока) – 54 150,00 грн.

4. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА У ХОДІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

(30) Відповідно до інформації, отриманої від Надавача:

- оплата послуг Підприємства надходить з двох джерел:
 - кошти споживачів, які вони вносять як передоплату (100 %), що покривають витрати на сировину (молоко);
 - кошти місцевого бюджету, які покривають адміністративні та загальновиробничі витрати Підприємства;
- кошти, які отримуються з місцевого бюджету, при формуванні відпускнуої ціни продукції не враховуються;
- відпускна ціна продукції Підприємства дорівнює витратам на сировину (з урахуванням природного зменшення в процесі обробки та відтворення культур закваски);
- попит на продукцію Підприємства має стійку тенденцію до зростання. За період 2017 – 2019 років попит у порціях має такий вигляд:
 - 2017 рік – 605 058 порцій;
 - 2018 рік – 1 030 874 порції;
 - 2019 рік – 1 065 742 порції.

- (31) Відповідно до інформації від Отримувача капітальні та поточні ремонти, закупівля технологічного обладнання за кошти державної підтримки здійснюється відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі», а саме: товари, роботи, послуги закуповуватимуться з використанням торговельного майданчика «ProZorro».
- (32) Крім того, Управління Енергодарської МР повідомило, що Рішенням Енергодарської МР № 4 затверджено Положення про надання, контроль та звітність щодо державної допомоги, яка надається КП «Міська молочна кухня» у формі поточних та капітальних трансфертів, для покриття витрат, пов'язаних із наданням послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі як таких, що становлять загальний економічний інтерес для територіальної громади міста Енергодара (далі – Положення).
- (33) Вказаним Положенням передбачено, що:
1. КП «Міська молочна кухня» є уповноваженим на надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі як таких, що становлять загальний економічний інтерес (далі – Послуги) у межах міста Енергодар (п. 2.1 цього Положення).
 2. На виконання пункту 2.1 цього Положення Енергодарська міська рада згідно із статутом Підприємства надає Підприємству такі виключні права для надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі як таких, що становлять загальний економічний інтерес для територіальної громади міста Енергодар:
 - наймати робітників відповідної кваліфікації;
 - закуповувати необхідну сировину;
 - формувати матеріально-технічну базу технологічного обладнання;
 - організовувати технологічний процес (виробництво продукції);
 - організовувати виконання адміністративно-розпорядчих та фінансових правовідносин;
 - забезпечувати контроль якості продукції;
 - реалізовувати продукцію на визначених у цьому Положенні умовах;
 - забезпечення облік і звітність. (п. 2.2 цього Положення).
 3. Послуги підприємства надаються на безстроковій основі. Тривалість надання послуг визначається згідно з попитом населення на продукцію Підприємства (п. 2.3 цього Положення).
 4. Підприємство реалізує продукцію власного виробництва на умовах та в порядку, визначених цим Положенням, на однакових умовах для всіх споживачів (п. 2.4 цього Положення).
 5. Споживач, який бажає скористатися послугами Підприємства, здійснює виписку продукції (на бажаний строк: місяць, тиждень, 10 днів і т. п.), вносить в касу Підприємства попередню оплату (100 %), отримуючи при цьому квитанцію (корінець прибуткового касового ордера). У подальшому Споживач отримує оплачену продукцію, вказуючи номер квитанції (п. 2.5 цього Положення).
 6. Підприємство реалізує продукцію власного виробництва за ціною, яка не повинна включати до свого складу витрати, передбачені п. 2.7 цього Положення (п. 2.1 цього Положення). Відповідно до П(С)БУ № 16 Підприємство включає до собівартості продукції видатки на термінові непередбачувані загальновиробничі витрати у розмірі до п'яти відсотків від вартості сировини (п. 2.6 цього Положення).
 7. Засновник надає Підприємству щорічну державну допомогу на покриття витрат, пов'язаних із:
 - виплатою заробітної плати працівникам Підприємства;
 - сплатою податків та інших обов'язкових платежів;
 - оплатою комунальних послуг та енергоносіїв;

- забезпеченням потреб виробництва (телекомунікаційні послуги, метрологія та контроль якості, закупівля канцелярських товарів, мийних засобів, забезпечення автотранспортом та ін.);

- проведенням капітальних та поточних ремонтів приміщення та технологічного обладнання;

- закупівлею необхідного обладнання, оргтехніки та меблів (п. 2.7 цього Положення).

8. Продукція Підприємства реалізується таким категоріям населення міста Енергодар:

- немовлята від 6 міс., діти дошкільного та шкільного віку;

- особи із захворюваннями кишково-шлункового тракту;

- малозабезпечені верстви населення та пенсіонери;

- інші мешканці міста (п. 2.8 цього Положення).

9. Підприємство, в разі здійснення комерційної діяльності, зобов'язується вести роздільний облік доходів, витрат та видатків за комерційною та некомерційною діяльністю за джерелами фінансування отримувача підтримки окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків (п. 2.10 цього Положення).

10. Забороняється фінансування, яке надане засновником на покриття витрат на некомерційну діяльність Підприємства, спрямовувати на покриття витрат, пов'язаних з комерційною діяльністю Підприємства (п. 2.11 цього Положення).

11. Щорічно до 01 жовтня поточного року Підприємство подає до управління комунальної власності Енергодарської міської ради проєкт фінансового плану (п. 3.2 цього Положення).

12. Проєкт фінансового плану подається за формою та вимогами, встановленими рішенням виконавчого комітету Енергодарської міської ради від 14.08.2019 № 233 «Про затвердження Порядку складання, затвердження та контролю за виконанням фінансового плану підприємств (установ, організацій), що належать до комунальної власності територіальної громади м. Енергодара» (п. 3.3 цього Положення).

13. До проєкту фінансового плану додається в паперовій та електронній формі:

- штатний розпис Підприємства, що діє на момент складання фінансового плану, та штатний розпис на плановий рік;

- баланси Підприємства на 31 грудня минулого року і на останню звітну дату поточного року (у якому складається фінансовий план);

- звіт про рух грошових коштів за 12 місяців минулого року відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку «Звіт про рух грошових коштів»;

- інша письмова інформація для підтвердження обґрунтованості планування окремих показників (п. 3.5 цього Положення).

14. Відповідно до рішення виконавчого комітету Енергодарської міської ради від 14.08.2019 № 233 «Про затвердження Порядку складання, затвердження та контролю за виконанням фінансового плану підприємств (установ, організацій), що належать до комунальної власності територіальної громади м. Енергодара» Підприємство подає до управління комунальної власності Енергодарської міської ради та управління Енергодарської міської ради у паперовій та електронній формі квартальну фінансову звітність нарастаючим підсумком не пізніше 01 травня, 01 серпня, 01 листопада, а річну – не пізніше 28 лютого наступного за звітним роком. Разом із звітом про виконання фінансового плану необхідно надавати незалежно від типу суб'єкта господарювання:

- пояснювальну записку про результати діяльності за звітний квартал із зазначенням причин відхилення фактичних показників від планових;

- баланс (форма № 1), звіт про фінансові результати (форма № 2), форму 1-с (житлове господарство), форму 1-с (водопостачання, водовідведення) та форму 1-с (теплопостачання). До річної звітності додатково надається звіт про рух грошових коштів (форма № 3) та штатний розпис Підприємства, що діяв на звітну дату (п. 4.2 цього Положення).

15. Управління економіки Енергодарської міської ради здійснює аналіз показників виконання фінансових планів, за результатами якого терміном до 2 травня, 20 серпня, 20 листопада та 30 березня кожного року надає узагальнену інформацію на розгляд міському голові.
16. Додержання вказаного порядку виключає можливості витрачання надмірно виділеної державної допомоги, однак допускає можливість економії державної допомоги під час оформлення юридичних та фінансових зобов'язань. У цьому випадку розмір економії коштів державної допомоги не витрачається Підприємством на інші витрати, а залишається на рахунках ДКСУ та повертається до міського бюджету згідно з вимогами Бюджетного кодексу України.
- (34) Проте зазначеним Положенням, затвердженим рішенням Енергодарської МР № 4, не повною мірою охоплено виконання зобов'язань за Рішенням Комітету № 696-р, а саме не забезпечується виконання таких положень:
- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку й перегляду компенсації за надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар як таких, що становлять загальний економічний інтерес, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єктів господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням доходу, який залишається в КП «Міська молочна кухня», та розумного рівня прибутку;
 - заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації, зокрема проведення раз на два роки Енергодарською міською радою перевірок КП «Міська молочна кухня» щодо дотримання ним умов надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар як таких, що становлять загальний економічний інтерес, та здійснення компенсації витрат на їх надання Листом від 15.06.2020 № 01-17/1417-01 Управління комунальної власності Енергодарської міської ради надіслало проєкт рішення Енергодарської міської ради «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4».
- (35) У зв'язку з наведеним Управління комунальної власності Енергодарської міської ради листом від 15.06.2020 № 01-17/1417-01 (вх. № 5-01/7769 від 17.06.2020) надіслало до Комітету розроблений проєкт рішення Енергодарської міської ради «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4». Вказаним проєктом рішення передбачено внесення таких змін до Положення:
- «2.6. Підприємство реалізує продукцію власного виробництва за ціною, яка не повинна включати до свого складу витрати, передбачені п. 2.7 цього Положення. Розмір відпускної ціни формується з трьох складових:
 - 2.6.1. Вартість сировини (молока);
 - 2.6.2. Вартість транспортування сировини (молока);
 - 2.6.3. Компенсація витрат на природне зменшення (випаровування);
 - 2.6.4. Відповідно до П(С)БУ № 16 Підприємство включає до собівартості продукції видатки на термінові непередбачувані загальновиробничі витрати у розмірі до п'яти відсотків від вартості сировини (молока).
 До відпускної ціни продукції власного виробництва Підприємства не включаються будь-які інші витрати.»;
 - «3.1. Державна допомога надається управлінням комунальної власності Енергодарської міської ради Підприємству в формі поточних та капітальних трансферів для покриття витрат, пов'язаних із наданням послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодара, що становлять загальний економічний інтерес, передбачених у пункті 2.7 положення.

При цьому державна допомога не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами Підприємства при наданні їм послуг населенню, з урахуванням доходу, який залишається в комунального підприємства «Міська молочна кухня», та розумного рівня прибутку.»;

- «3.3.Проект фінансового плану подається за формою та вимогами, встановленими рішенням виконавчого комітету Енергодарської міської ради від 14.08.2019 р. №233 «Про затвердження Порядку складання, затвердження та контролю за виконанням фінансового плану підприємств (установ, організацій), що належать до комунальної власності територіальної громади м. Енергодара», із врахуванням параметрів для розрахунків компенсації витрат пов'язаних із наданням державної допомоги, визначених у додатку № 1 до цього Положення.»;

- «Використання Підприємством компенсації за правилами пп 3.16. – 3.18. цього Положення унеможлиблює надання надмірної суми компенсації, що не потребує механізму подальшого повернення надмірно використаної компенсації.

Підприємство протягом фінансового року, в разі наявності коштів у міському бюджеті, має право додатково запросити державну допомогу у відповідності до правил та процедур цього Положення.»;

- «4.6. В разі потреби, управління комунальної власності Енергодарської міської ради має право провести перевірку використання Підприємством коштів державної допомоги (внутрішній аудит передбачений ч. 3 ст. 26 Бюджетного Кодексу України), але не частіше ніж раз на два роки.

У разі виявлення випадків порушення використання наданої державної допомоги передбачених ст. 116 Бюджетного Кодексу України, відповідно до вимог діючого законодавства застосовуються заходи передбачені ст. 117 Бюджетного Кодексу України та Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» від 01.07.2014 р. № 1555-VII (зі змінами)».

(36) Разом із тим на дату цього Подання проєкт рішення Енергодарської міської ради «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4» офіційно не затверджено Енергодарською МР. Листом від 14.07.2020 № 01-01-36/3070 (вх. № 5-01/9119 від 14.07.2020) Енергодарська МР повідомила Комітет про нерегулярність роботи Енергодарської МР та неможливість чіткого визначення дати проведення наступної чергової сесії у зв'язку з карантинними обмеженнями.

(37) Повідомлена допомога була спрямована на фінансування витрат КП «Міська молочна кухня» для утримання молочної кухні (заробітна плата, нарахування на заробітну плату, оплата комунальних, господарських послуг, матеріалів, обслуговування обладнання та інше), придбання оргтехніки, тобто на діяльність, яка пов'язана з виробництвом дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар, отже, на діяльність із надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

(38) Отже, за наведених умов:

- Рішенням Енергодарської МР № 4 було частково виконано зобов'язання, передбачені Рішенням Комітету № 696-р, а саме: розроблено Положення про надання, контроль та звітність щодо державної допомоги, яка надається КП «Міська молочна кухня» у формі поточних та капітальних трансфертів для покриття витрат, пов'язаних із наданням послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі як таких, що становлять загальний економічний інтерес для територіальної громади міста Енергодар (далі – Положення), а саме: покладання зобов'язань, визначення території, тривалість, характер спеціальних та виняткових прав, кому і на яких умовах здійснюється реалізація продукції, зобов'язання щодо розділення рахунків;

- Проектом рішення Енергодарської МР доповнено Положення в частині опису механізму компенсації та параметрів для його розрахунку, заходи щодо уникнення надмірної компенсації.

- (39) Отже, за наведених умов прийняття рішення Енергодарської міської ради від 19.04.2020 № 4 «Про визнання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі такими, що становлять загальний економічний інтерес» та затвердження проєкту рішення Енергодарської міської ради «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4» сукупно забезпечать виконання зобов'язань, викладених у резолютивній частині Рішення № 696-р.
- (40) Тобто, відповідно до пункту 1 протоколу засідання Комітету № 46 від 17.07.2020 вирішено взяти до уваги інформацію щодо виконання Енергодарською міською радою рішення Комітету від 10.10.2019 № 696-р, яка надана Управлінням комунальної власності Енергодарської міської ради листами від 26.02.2020 № 01-17/0465-01 та від 15.06.2020 № 01-17/1417-01, та продовжити термін виконання зобов'язань на строк до трьох місяців.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

5.1. Законодавство у сфері дитячого харчування

- (41) Відповідно до статті 49 Конституції України кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.
- (42) Згідно з пунктом 30 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування» виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання, зокрема, прийняття рішень про створення, ліквідацію, реорганізацію та перепрофілювання підприємств, установ та організацій комунальної власності відповідної територіальної громади.
- (43) Відповідно до статті 16 Закону України «Про молоко й молочні продукти» державна підтримка виробників молока, молочної сировини і молочних продуктів здійснюється виходячи з пріоритетності розвитку молочної галузі агропромислового комплексу, зокрема шляхом фінансування з Державного бюджету України, підтримки виробництва продукції дитячого харчування.
- (44) Закон України «Про дитяче харчування» визначає стратегічні загальнодержавні пріоритети у сфері забезпечення дітей грудного та раннього віку достатнім, високоякісним та безпечним дитячим харчуванням з метою реалізації конституційних прав дитини на достатній життєвий рівень, охорону здоров'я і життя, а також організаційні, соціальні та економічні засади державної політики у цій сфері.
- (45) Відповідно до статті 1 цього Закону:
- виробник дитячого харчування - юридична особа, яка здійснює господарську діяльність з виробництва дитячого харчування з метою введення його в обіг;
 - виробництво дитячого харчування - господарська діяльність, пов'язана з виробленням дитячого харчування, включаючи всі стадії технологічного процесу, у тому числі виготовлення, пакування та етикетування;
 - діти грудного віку - діти віком від народження до одного року;
 - діти раннього віку - діти віком від одного до трьох років;
 - дитяче харчування - харчовий продукт, призначений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, для

спеціального дієтичного споживання, спеціально перероблений або розроблений для забезпечення задоволення дієтичних потреб дітей грудного та раннього віку (дитячі суміші початкові (стартові), дитячі суміші для подальшого годування, продукти прикорму, напої, вода бутильована для приготування дитячого харчування та/або пиття).

(46) Згідно із Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми»:

- дитина – особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно з законом вона не набуває прав повнолітньої раніше;
- малозабезпечена сім'я з дітьми - сім'я, яка з поважних або незалежних від неї причин має середньомісячний сукупний дохід нижчий від прожиткового мінімуму для сім'ї.

(47) Статтею 3 Закону України «Про дитяче харчування» передбачено, що:

- державна політика у сфері забезпечення дітей грудного та раннього віку достатнім, високоякісним та безпечним дитячим харчуванням, спрямована на зміцнення та збереження здоров'я населення, здійснення профілактики захворювань, пов'язаних з порушенням харчування, поліпшення демографічної ситуації в Україні;
- держава гарантує дитині право на охорону здоров'я та сприяє створенню безпечних умов для життя і здорового розвитку дитини, у тому числі раціонального харчування;
- держава забезпечує створення соціально-економічних умов, за яких можливо задовольнити потреби кожної дитини у високоякісному та безпечному харчуванні на достатньому рівні. Із цією метою держава вживає заходів щодо, зокрема:
 - 1) забезпечення наявності в достатній кількості дитячого харчування, виготовленого на промисловій основі з високоякісної сировини, вирощеної у спеціальних сировинних зонах, його доступності та безпечності;
 - 2) безкоштовного та пільгового забезпечення дітей грудного та раннього віку дитячим харчуванням, включаючи дитячі суміші для дітей грудного віку та дитячі суміші для подальших етапів годування, функціональні харчові продукти, дитяче харчування на основі соєвого білка;
 - 3) забезпечення батьків дітей або їх інших законних представників інформацією щодо раціонального харчування дітей, якості та безпечності дитячого харчування, наборів дитячого харчування та порядку безкоштовного і пільгового забезпечення дітей грудного та раннього віку дитячим харчуванням;
 - 4) визначення сприятливих спеціальних сировинних зон для виробництва дитячого харчування;
 - 5) розвитку вітчизняного виробництва широкого асортименту дитячого харчування, зокрема функціонального дитячого харчування;
 - 7) державного стимулювання вітчизняного виробництва дитячого харчування та сировини для його виробництва шляхом пільгового кредитування, оподаткування, митного і тарифного регулювання;
 - 8) застосування інших заходів, спрямованих на здешевлення та підвищення якості дитячого харчування:
- державна політика у сфері забезпечення дітей грудного та раннього віку достатнім, високоякісним та безпечним харчуванням здійснюється органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

5.2. Законодавство у сфері державної допомоги

(48) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

- (49) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (50) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».
- (51) Згідно зі статтею 2 Закону державна допомога є недопустимою для конкуренції, якщо інше не встановлено цим Законом.
- (52) Статтею 6 Закону передбачено, що державна допомога може бути визнана допустимою, якщо надається для цілей, зокрема, сприяння окремим видам господарської діяльності та виконання загальнодержавних програм розвитку або соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.
- (53) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (54) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (55) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (56) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (57) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання

публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з другого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;

- повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.

- (58) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (59) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (60) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.
- (61) Згідно зі статтею 106 (2) Договору ЄС, підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покладати особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов, як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов.
- (62) Комісія також вважає, що послуги, які визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (63) У своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH Європейський суд (далі – Рішення у справі Альтмарк) визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії:

- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
- параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
- компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
- якщо суб'єкт господарювання, який виконує зобов'язання щодо надання публічної послуги, не обирається відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, необхідний рівень компенсації визначається на підставі аналізу витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, добре керованим та належним чином забезпеченим відповідними активами.

- (64) Відповідно до пункту 3 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/C 8/02 (далі – Повідомлення Комісії), метою цього Повідомлення є роз'яснення ключових концепцій, що лежать в основі застосування правил державної допомоги, до компенсації за послуги, що становлять загальний економічний інтерес.
- (65) Відповідно до пункту 43 Повідомлення, на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надаються підприємствами-одержувачами на виконання зобов'язань із надання громадських послуг, ці підприємства не користуються реальною економічною перевагою, отже, цей захід не впливає на конкурентну позицію порівняно з конкуруючими суб'єктами, на такий захід не поширюється дія статті 107 (1) Договору. Однак для того, щоб така компенсація не була визнана державною допомогою, необхідно виконати ряд умов.
- (66) Відповідно до пунктів 45 – 46 Повідомлення Комісії, поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.
- (67) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Альтмарк.
- (68) Так, відповідно до першого критерію Рішення у справі Альтмарк передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань із надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.
- (69) Пунктом 52 Повідомлення передбачено, що покладання зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути встановлено актом, який залежно від особливостей законодавства держави-члена може мати законодавчий або регуляторний характер, або оформлено договором. Ґрунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:
- зміст і тривалість зобов'язань із надання ПЗЕІ;

- назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
- характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
- методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
- механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації.

- (70) Зміст другого критерію Рішення у справі Альтмарк розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.
- (71) Відповідно до пунктів 54 - 55 Повідомлення Комісії, методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами, та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули, важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.
- (72) У пункті 57 Повідомлення Комісії встановлено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути визначена актом, який передбачає покладення зобов'язань із надання ПЗЕІ.
- (73) Стосовно третього критерію Рішення у справі Альтмарк, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням Комісії передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запросив би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.
- (74) Згідно з четвертим критерієм, передбаченим Рішенням у справі Альтмарк, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат типового суб'єкта господарювання під час надання таких послуг.
- (75) Пунктом 75 Повідомлення Комісії передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на яке покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати, включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Альтмарк.
- (76) У разі, коли критеріїв Altmark не дотримано, застосовується рішення Комісії ЄС про застосування частини 2 статті 106 Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, що надається певним суб'єктам господарювання, які несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення (2012/21/ЄС) (далі – Рішення Комісії 2012/21/ЄС).
- (77) Рішення Комісії 2012/21/ЄС встановлює умови, за яких державна допомога у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається певним суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного

значення, вважається сумісною з внутрішнім ринком і звільняється від зобов'язання з повідомлення, що передбачене в частині 3 статті 108 Договору.

- (78) Частиною першою статті 2 Рішення Комісії 2012/21/ЄС визначено, що Рішення застосовується до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, як зазначається в частині другій статті 106 Договору, що підпадає під одну з категорій, зокрема компенсація, що не перевищує щорічної суми в розмірі 15 мільйонів євро, для надання послуг загального економічного значення в галузях, що не стосуються перевезень і транспортної інфраструктури.
- (79) Згідно з частиною другою статті 2 Рішення Комісії 2012/21/ЄС, це Рішення застосовується тільки якщо період, протягом якого суб'єкт господарювання несе відповідальність за надання послуг загального економічного значення, не перевищує 10 років.
- (80) Відповідно до статті 4 Рішення Комісії 2012/21/ЄС зобов'язання щодо надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, повинні містити:
- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації;
 - посилення на рішення або сукупність рішень, де встановлено зазначені зобов'язання.
- (81) Статтею 5 Рішення Комісії 2012/21/ЄС встановлено, що сума компенсації не повинна перевищувати необхідне для покриття собівартості виконання зобов'язання з обслуговування населення, включаючи обґрунтований прибуток.
- (82) Витрати, які беруться до уваги, становлять усі витрати на надання послуги загального економічного значення. Вони розраховуються на основі загальноприйнятих принципів розрахунку витрат таким чином:
- якщо діяльність відповідного суб'єкта господарювання полягає виключно в наданні послуги загального економічного значення, враховуються всі його витрати;
 - якщо суб'єкт господарювання також веде діяльність, що не підпадає під сферу застосування послуги загального економічного значення, враховуються виключно витрати, що стосуються послуги загального економічного значення;
 - витрати, що стосуються послуги загального економічного значення, можуть включати всі прямі витрати на надання послуги загального економічного значення й належну частину витрат, що є спільними для послуги загального економічного значення та іншої діяльності;
 - витрати, пов'язані з інвестиціями, особливо стосовно інфраструктури, можуть, якщо необхідно, враховуватись для надання послуги загального економічного значення.
- (83) Згідно зі статтею 6 Рішення Комісії 2012/21/ЄС надавачі державної допомоги гарантують, що компенсація, виплачена за надання послуги загального економічного значення, відповідає вимогам, встановленим у цьому Рішенні, і, зокрема, що суб'єкт господарювання не отримує компенсації, яка перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5 Рішення. Вони проводять регулярні перевірки або забезпечують проведення

таких перевірок щонайменше кожні 3 роки протягом періоду таких повноважень та наприкінці такого періоду.

- (84) Якщо суб'єкт господарювання отримав компенсацію, що перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5 Рішення Комісії 2012/21/ЄС, держава-член вимагає від відповідного суб'єкта господарювання повернення будь-якої отриманої надлишкової компенсації. Якщо сума надлишкової компенсації не перевищує 10 % суми середньої річної компенсації, така надлишкова компенсація може переноситись на наступний період і вираховуватись із суми компенсації, що сплачуватиметься за такий період.
- (85) Крім того, з метою уникнення дискримінації Рамковим повідомленням щодо ПЗЕІ встановлено, якщо орган призначає надання однієї і тієї ж ПЗЕІ для кількох суб'єктів господарювання, компенсація повинна розраховуватись на підставі одного й того ж самого методу для кожного суб'єкта господарювання.
- (86) Також, під час розробки методу компенсації, потрібно ввести стимули для ефективного забезпечення ПЗЕІ високого стандарту. Стимули ефективності можуть бути розроблені різними способами, щоб найкращим чином відповідати специфіці кожного конкретного випадку або сектору.

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

6.1. Віднесення послуги з виробництва дитячого харчування на молочній основі на території міста Енергодар до ПЗЕІ

- (87) Рішенням Комітету № 696-р було встановлено, що послуги з виробництва дитячого харчування на молочній основі на території міста Енергодар належать до ПЗЕІ.

6.2. Відповідність критеріям Altmark ПЗЕІ у вигляді послуги з виробництва дитячого харчування на молочній основі на території міста Енергодар

- (88) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (89) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:
- *суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені;*
зобов'язання КП «Міська молочна кухня» встановлені рішенням Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4 «Про визнання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі такими, що становлять загальний економічний інтерес». Тобто, цими документами встановлено та визначено зобов'язання КП «Міська молочна кухня» як виконавця послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі на території міста Енергодар як таких, що становлять ПЗЕІ, та термін дії таких зобов'язань;

- *параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;*
проектом рішення Енергодарської міської ради «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4» встановлені параметри, на підставі яких розраховується компенсація. Разом із тим проєкт рішення не є документом зобов'язального характеру, тобто умови цього пункту на сьогодні не виконуються;
- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу;*
рішенням Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4 «Про визнання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі такими, що становлять загальний економічний інтерес» та проєктом рішення Енергодарської міської ради «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4» передбачено Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до Регламенту, що унеможливує надання надмірної компенсації. Разом із тим проєкт рішення не є документом зобов'язального характеру, тобто умови цього пункту на сьогодні не виконуються;
- *суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо така процедура не була дотримана, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для аналогічного суб'єкта господарювання, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток;*
Енергодарська міська рада повідомила, що КП «Міська молочна кухня», яке здійснює виробництво дитячого харчування на молочній основі на території міста Енергодар, не було обрано на конкурсних засадах. А також Енергодарська міська рада не надала розрахунків рівня необхідної компенсації, визначеної на основі аналізу витрат, які є типовими для аналогічного суб'єкта господарювання, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.

(90) Отже, Енергодарська міська рада не надала достатніх обґрунтувань того, що компенсація витрат КП «Міська молочна кухня» за послуги з виробництва дитячого харчування на молочній основі на території міста Енергодар не є надмірною порівняно з розміром витрат інших типових підприємств.

(91) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.

(92) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині покриття поточних та капітальних витрат КП «Міська молочна кухня», що спрямоване на виробництво дитячого харчування на молочній основі на території міста Енергодар, **не може вважатися** компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону, що не є державною допомогою.

6.3. Визначення належності заходу підтримки до державної допомоги

6.3.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(93) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми

та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

- (94) КП «Міська молочна кухня», якому надається державна підтримка, є суб'єктом господарювання, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що здійснює діяльність із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар.

6.3.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (95) Надання підтримки КП «Міська молочна кухня» у формі поточних та капітальних трансфертів здійснюється за рахунок коштів міського бюджету міста Енергодар, тобто за рахунок ресурсів держави у розумінні Закону.

6.3.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (96) Підтримка спрямована на часткове фінансування витрат КП «Міська молочна кухня» на утримання молочної кухні (заробітна плата, нарахування на заробітну плату, оплата комунальних, господарських послуг, матеріалів, обслуговування обладнання та інше), придбання оргтехніки, тобто на діяльність, яка пов'язана з виробництвом дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар, тобто на діяльність із надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес.
- (97) Тобто, підтримка спрямована на часткове фінансування витрат чітко визначеного отримувача, який частково звільняється від звичайних витрат, яких зазнав би суб'єкт господарювання, що провадить аналогічну господарську діяльність – виробництво дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар за звичайних ринкових умов, тобто без втручання держави.
- (98) Отже, у результаті отримання повідомленої підтримки КП «Міська молочна кухня» набуває переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.
- (99) Разом із тим, при закупівлі товарів, робіт, послуг, а також при фінансуванні, яке надаватиметься підрядним організаціям, що обиратимуться за допомогою системи публічних закупівель «Prozorro», виключається створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

6.3.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (100) Як зазначено вище, КП «Міська молочна кухня» отримає перевагу в результаті надання повідомленої підтримки, що відповідно покращить його конкурентну позицію, порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які не мають права на отримання такої підтримки та здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність. Отже, повідомлена підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

6.3.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (101) Враховуючи викладене, повідомлена підтримка КП «Міська молочна кухня» у формі поточних та капітальних трансфертів для покриття витрат, пов'язаних із наданням послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар, що становить загальний економічний інтерес, є **державною допомогою**.

6.4. Оцінка допустимості державної допомоги

- (102) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для цілей, зокрема, виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру та сприяння окремим видам господарської діяльності.
- (103) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, послуга із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар є послугою загального економічного інтересу, не може надаватись без державної допомоги, і така державна допомога може бути визнана допустимою відповідно до частини першої статті 6 Закону.
- (104) Водночас, якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги застосовується Рішення Комісії 2012/21/ЄС.
- (105) *Відповідно до частини першої статті 2 Рішення Комісії 2012/21/ЄС, це Рішення застосовується до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, як зазначається в частині 2 статті 106 Договору, що підпадає під одну з наступних категорій, зокрема компенсація за надання послуг загального економічного значення, які відповідають соціальним потребам, що стосується здоров'я і довготермінового піклування, догляду за дітьми, доступу та реінтеграції на ринку праці, забезпечення соціальним житлом, піклування та соціального залучення вразливих груп населення.*
- (106) Компенсація надається КП «Міська молочна кухня» за виконання послуг з виробництва дитячого харчування на молочній основі на території міста Енергодар. Тобто, виконується частина перша статті 2 Рішення Комісії 2012/21/ЄС.
- (107) *Відповідно до частини другої статті 2 Рішення Комісії 2012/21/ЄС, це рішення застосовується тільки якщо період, протягом якого суб'єкт господарювання несе відповідальність за надання послуг загального економічного значення, не перевищує 10 років. Якщо період таких повноважень перевищує 10 років, це Рішення застосовується тільки в тому випадку, коли від постачальника послуг вимагаються значні інвестиції, амортизація яких вимагає довшого періоду відповідно до загальноприйнятих принципів звітності.*
- (108) Відповідно до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4 «Про визнання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі такими, що становлять загальний економічний інтерес» послуги КП «Міська молочна кухня» надаються на безстроковій основі. Тривалість надання послуг визначається згідно з попитом населення на продукцію Підприємства.

- (109) Разом із тим рішенням Енергодарської міської ради від 21.12.2018 № 15 «Про затвердження Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства, об'єктів благоустрою, дорожнього господарства міста Енергодара на 2019-2021 роки», зі змінами, державна допомога КП «Міська молочна кухня» передбачена на три роки (2019 — 2021 роки).
- (110) Отже, період, протягом якого КП «Міська молочна кухня» несе відповідальність за надання послуг ПЗЕІ, не перевищує 10 років, тому виконується умова, передбачена частиною другою статті 2 Рішення Комісії 2012/21/ЄС.
- (111) Відповідно до статті 4 Рішення Комісії 2012/21/ЄС надання послуги загального економічного значення доручається відповідному суб'єкту господарювання у формі одного чи декількох актів. В акті чи актах зазначається, зокрема:
- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації;
 - посилання на рішення або сукупність рішень, де встановлено зазначені зобов'язання.
- (112) Рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4 «Про визнання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі такими, що становлять загальний економічний інтерес» та проєкт рішення Енергодарської міської ради «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4» містить умови, зазначені у статті 4 Рішення Комісії 2012/21/ЄС. Разом з тим, проєкт рішення не є документом зобов'язального характеру, тобто умови цього пункту не виконуються.
- (113) Статтею 5 Рішення Комісії 2012/21/ЄС встановлено, що сума компенсації не повинна перевищувати необхідне для покриття собівартості виконання зобов'язання з обслуговування населення, включаючи обґрунтований прибуток.
- (114) Відповідно до проєкту рішення Енергодарської міської ради «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4» встановлено, що:
- п. 2.6: Підприємство реалізує продукцію власного виробництва за ціною яка не повинна включати до свого складу витрати, передбачені п. 2.7 цього Положення. Розмір відпускної ціни формується зі складових:
 - 2.6.1. Вартість сировини (молока).
 - 2.6.2. Вартість транспортування сировини (молока).
 - 2.6.3. Компенсація витрат на природне зменшення (випаровування).
 - 2.6.4. Відповідно до П(С)БУ № 16 Підприємство включає до собівартості продукції видатки на термінові непередбачувані загальновиробничі витрати в розмірі до п'яти відсотків від вартості сировини (молока);
 - п. 2.7: Засновник надає Підприємству щорічну державну допомогу на покриття витрат, пов'язаних з:
 - виплатою заробітної плати працівникам Підприємства;
 - сплатою податків та інших обов'язкових платежів;
 - оплатою комунальних послуг та енергоносіїв;

забезпечення потреб виробництва (телекомунікаційні послуги, метрологія та контроль якості, закупівля канцелярських товарів, мийних засобів, забезпечення автотранспортом та ін.);

проведенням капітальних та поточних ремонтів приміщення та технологічного обладнання;

закупівлею необхідного обладнання, оргтехніки та меблів;

- абзац другий п. 3.1: державна допомога не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами Підприємства при наданні ним послуг населенню, з урахуванням доходу, який залишається в комунального підприємства «Міська молочна кухня», та розумного рівня прибутку.

(115) Отже, надання державної допомоги відповідає статті 5 Рішення Комісії 2012/21/ЄС. Разом із тим проєкт рішення не є документом зобов'язального характеру, тобто умови цього пункту не виконуються.

(116) *Згідно зі статтею 6 Рішення Комісії 2012/21/ЄС надавачі державної допомоги гарантують, що компенсація, виплачена за надання послуги загального економічного значення, відповідає вимогам, встановленим у цьому Рішенні, і, зокрема, що суб'єкт господарювання не отримує компенсації, яка перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5 Рішення. Вони проводять регулярні перевірки або забезпечують проведення таких перевірок щонайменше кожні 3 роки протягом періоду таких повноважень та наприкінці такого періоду.*

(117) Відповідно до проєкту рішення Енергодарської міської ради «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4», у разі потреби управління комунальної власності Енергодарської міської ради має право провести перевірку використання Підприємством коштів державної допомоги (внутрішній аудит, передбачений ч. 3 ст. 26 Бюджетного кодексу України), але не частіше ніж раз на два роки.

(118) Отже, надання державної допомоги відповідає статті 6 Рішення Комісії 2012/21/ЄС. Разом із тим проєкт рішення не є документом зобов'язального характеру, тобто умови цього пункту не виконуються.

(119) Враховуючи викладене, умови надання повідомленої державної допомоги на сьогодні не відповідають статтям 2, 4 – 6 Рішення Комісії 2012/21/ЄС.

(120) Враховуючи викладене, внесення змін до умов надання державної допомоги у формі поточних та капітальних трансфертів, яка надається КП «Міська молочна кухня» відповідно до Проєкту рішення Енергодарської МР, є **допустимими для конкуренції за умови виконання зобов'язань**, а саме, затвердження Проєкту рішення Енергодарської міської ради «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4», який містить таке:

- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку й перегляду компенсації за надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар як таких, що становлять загальний економічний інтерес, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єктів господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням доходу, який залишається в КП «Міська молочна кухня», та розумного рівня прибутку;
- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації, зокрема проведення раз на два роки Енергодарською міською радою

перевірок КП «Міська молочна кухня» щодо дотримання ним умов надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар як таких, що становлять загальний економічний інтерес, та здійснення компенсації витрат на їх надання.

- (121) Отже, за наведених умов **чинна державна допомога**, яку надає Управління Енергодарської МР комунальному підприємству «Міська молочна кухня» на підставі рішення Енергодарської міської ради від 22.12.2018 № 15 «Про затвердження Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства, об'єктів благоустрою, дорожнього господарства міста Енергодара на 2019-2021 роки», **зі змінами, внесеними до умов її надання** на підставі рішення Енергодарської міської ради від 23.10.2019 № 37 «Про затвердження змін до Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства, об'єктів благоустрою, дорожнього господарства міста Енергодара на 2019-2021 роки» у вигляді збільшення фінансування на 890 809 грн на поточні та капітальні витрати, пов'язані з наданням послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар, що становлять загальний економічний інтерес, загальним обсягом 4 142 529 грн, є **допустимою державною допомогою** відповідно до Закону, **за умови виконання зобов'язань**, а саме, затвердження проєкту рішення Енергодарської міської ради «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4», який містить таке:
- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку й перегляду компенсації за надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар як таких, що становлять загальний економічний інтерес, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єктів господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням доходу, який залишається в КП «Міська молочна кухня», та розумного рівня прибутку;
 - заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації, зокрема проведення раз на два роки Енергодарською міською радою перевірок КП «Міська молочна кухня» щодо дотримання ним умов надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар як таких, що становлять загальний економічний інтерес, та здійснення компенсації витрат на їх надання.

- (122) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

7. ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ НАДАВАЧА ЩОДО ПОДАННЯ ПРО ПОПЕРЕДНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (123) Листом від 23.07.2020 № 01-17/1721-01 Управління Енергодарської МР повідомило про відсутність зауважень та заперечень щодо Подання.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України

від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631, зі змінами, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що **чинна державна допомога**, яку надає Управління комунальної власності Енергодарської міської ради комунальному підприємству «Міська молочна кухня» на підставі рішення Енергодарської міської ради від 22.12.2018 № 15 «Про затвердження Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства, об'єктів благоустрою, дорожнього господарства міста Енергодара на 2019-2021 роки», **зі змінами, внесеними до умов її надання** на підставі рішення Енергодарської міської ради від 23.10.2019 № 37 «Про затвердження змін до Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства, об'єктів благоустрою, дорожнього господарства міста Енергодара на 2019-2021 роки» у вигляді збільшення фінансування на 890 809 (вісімсот дев'яносто тисяч вісімсот дев'ять) гривень на поточні та капітальні витрати, пов'язані з наданням послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар, що становлять загальний економічний інтерес, на період з 01.01.2019 по 31.12.2019 загальним обсягом 4 142 529 (чотири мільйони сто сорок дві тисячі п'ятсот двадцять дев'ять) гривень, є **допустимою державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», за **умови виконання зобов'язання**, а саме, затвердження проєкту рішення Енергодарської міської ради «Про внесення змін до рішення Енергодарської міської ради від 19 лютого 2020 року № 4», який містить таке:

- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку й перегляду компенсації за надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар як таких, що становлять загальний економічний інтерес, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єктів господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням доходу, який залишається в комунальному підприємстві «Міська молочна кухня», та розумного рівня прибутку;

- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації, зокрема проведення раз на два роки Енергодарською міською радою перевірок комунального підприємства «Міська молочна кухня» щодо дотримання ним умов надання послуг із виробництва дитячого харчування на молочній основі в межах міста Енергодар як таких, що становлять загальний економічний інтерес, та здійснення компенсації витрат на їх надання.

2. Надавач підтримки повинен виконати зобов'язання, передбачене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, до 17 жовтня 2020 року.

3. Проінформувати Антимонопольний комітет України протягом п'яти робочих днів після прийняття розпорядчого документа Енергодарською міською радою щодо виконання зобов'язань, викладених у пункті 1 резолютивної частини цього рішення.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» якщо за результатами проведеної перевірки встановлено, що неналежне

використання державної допомоги призвело до надання незаконної державної допомоги, Уповноважений орган здійснює розгляд справи про державну допомогу відповідно до статей 11, 12 і 14 цього Закону.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА